

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น
สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔

และ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔

DCID LIBRARY

0000032179

ด375.294

ด6154

ค.1

กระทรวงศึกษาธิการ

၁၂၅၄၀၆-၁၅၄၀၇

၁၂၅၄၀၆-၁၅၄၀၇

၁၂၅၄

၁၂၅၄၀၆ - ၁၅၄၀၇

၁၂၅၄၀၆ - ၁၅၄၀၇

၁၂၅၄

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น
สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔

และ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔

กระทรวงศึกษาธิการ

วันที่	๑๕/๕/๖๕
เลขทะเบียน	๑/๕๔๐๖ ค.๑
เลขเรียกหนังสือ	๑/๕๔๕.๒๙๔ ๑/๖๕๕๔

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น

สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๑๔

วันที่
เลขทะเบียน
เลขเรียกหนังสือ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก ๓๖๙/๒๕๑๔

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพระภิกษุและสามเณร
ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔

กัวยกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเห็นสมควรที่จะประกาศใช้หลักสูตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔ จึงให้ใช้หลักสูตรดังปรากฏท้ายคำสั่งนี้ ตั้งแต่วันที่การศึกษา
๒๕๑๔ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

(นายสุกิจ นิมมานเหมินท์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น

สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๑๔

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นี้ เป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องจากหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีกำหนดเวลาเรียน ๓ ปี

พระภิกษุและสามเณรที่จะเข้าศึกษาต่อตามหลักสูตรนี้ จะต้องมีความสมบูรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ก. สอบได้ไปตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔

ข. สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย และสอบได้นักธรรมตรี หรือ ธรรมศึกษาตรี และสอบได้ประโยค ๑—๒ ของแผนกบาลี สนามหลวง หรือสูงกว่า

ค. สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย และสอบวิชาพระปริยัติธรรม เฉพาะข้อเขียนในการสอบตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย สำหรับพระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

ความมุ่งหมาย

๑. ให้รอบรู้ในพระปริยัติธรรมเพียงพอที่จะสั่งสอนประชาชน และสามารถที่จะปฏิบัติการกิจในการสืบพระศาสนาได้

๒. ให้ได้มีการศึกษาทั่วไปอันเหมาะสมกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน

เวลาเรียน

ให้มีเวลาเรียนสัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า ๕ วัน สัปดาห์ละ ๓๐ ชั่วโมง และในปีหนึ่ง
ให้มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๘๐ วัน

อัตราเวลาเรียน

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมงในรอบสัปดาห์	
	วิชาพระปริยัติธรรม	วิชาสามัญ
ภาษาบาลี	๖	—
ธรรมวินัย	๔	—
ศาสนปฏิบัติ	๒	—
ภาษาไทย	—	๓
ภาษาอังกฤษ	—	๔
สังคมศึกษา	—	๒
วิทยาศาสตร์	—	๓
คณิตศาสตร์	—	๕
สุขศึกษา	—	๑
รวม	๑๒	๑๘
	๓๐	

ภาษาบาลี

ความมุ่งหมาย

๑. ให้รู้หลักภาษาเพิ่มขึ้นจากชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
๒. ให้เข้าใจเนื้อหาความในหนังสือแบบเรียน สามารถแสดงออกซึ่งความเข้าใจของตนโดยถูกต้อง
๓. ให้สามารถแสดงออกในการอ่าน พูด และเขียนได้ตามสมควร
๔. ให้รู้ภาษาบาลีเพื่อใช้ในกิจพระศาสนาตามสมควร
๕. ให้รู้ประโยชน์ของภาษาบาลีในภาษาไทยและวิชาการต่าง ๆ สมัยปัจจุบัน
๖. เพื่อเข้าใจจริยธรรม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตามสมควร
๗. เพื่อเป็นพื้นฐานในการค้นคว้าวรรณคดีพุทธศาสนา และการศึกษาในขั้นต่อไป

รายการสอน

หัวข้อที่จะต้องสอนและอบรมตลอด ๓ ปี

๑. การฟังและการพูด

- ๑.๑ ฝึกให้สามารถฟังข้อความที่ผู้อื่นพูดและสามารถพูดตอบได้ตามสมควรแก่ชั้น
- ๑.๒ ฝึกให้สามารถนำศัพท์และรูปประโยคในหนังสือเรียนมาใช้ในการพูดได้
- ๑.๓ ฝึกให้รู้จักใช้ถ้อยคำและประโยคที่นิยมใช้ในการสนทนาทั่วไป

๒. การอ่าน

- ๒.๑ ฝึกให้สามารถอ่านข้อความต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองได้ถูกต้องให้กวตั้นการอ่านคำยาก และทบทวนทำนองที่เรียนมาแล้ว
- ๒.๒ ให้สามารถอ่านหนังสือที่กำหนดให้ ประเภทประวัติ ตำนาน นิทาน ที่เป็นความร้อยแก้ว ซึ่งอาจมีข้อความร้อยกรองง่าย ๆ แทรกบางตอน มีความยาวชั้นละประมาณ ๑๕ ยก ให้มีความเข้าใจทั้งในคำณภาษาและเนื้อเรื่อง
- ๒.๓ ในการเรียนหนังสือที่กำหนดให้ นั้น ให้ใช้วิธีเรียนแปลโดยยกศัพท์และสามารถแปลได้ทั้งโดยพยัญชนะและโดยอรรถ
- ๒.๔ ให้อ่านหนังสือที่อยู่ในระดับความยากง่ายเท่าหนังสือเรียนให้เข้าใจได้โดยตนเอง
- ๒.๕ ให้เข้าใจลักษณะคำ ที่มาของศัพท์ รูปประโยคต่างๆ ที่มีอยู่ในหนังสือเรียน และให้เข้าใจวิธีใช้โดยถูกต้อง

๓. การเขียน

- ๓.๑ ให้สามารถเขียนตามคำบอก ซึ่งมีความยากง่ายเสมอหนังสือเรียน
- ๓.๒ ให้สามารถสร้างประโยคง่าย ๆ ทั้งแบบคำถาม บอกเล่า และปฏิเสธ
- ๓.๓ ฝึกหัดการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว
- ๓.๔ ให้สามารถเขียนและอ่านภาษาบาลีด้วยอักษรโรมันได้ถ้อย

๔. ไวยากรณ์

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
๑. อุปสรรคและนิบาต เพิ่มเติมจากที่เรียนมาแล้ว	๑. สนธิ เรียนสรสนธิ พยัญชนสนธิ และนิกค- หิตสนธิ พอสสมควรแก่ ชั้น	๑. นามกิตก์ เรียนปัจจัย เหล่านี้ คือ กวิ ณี ญว ตุ รุ ช ญย อ อิ ณ เทว ติ ทัยฺย พร้อมทั้งสาธนะ และวิธีวิเคราะห์
๒. กิริยาอาชยาท เรียนวิภัก ทหวนคปโรกขา หิยยัตถนี และกาลาติปัตติ ฝ่าย ปรัสสบท และวิภักติ ฝ่ายอัตตโนบททั้งหมด	๒. สมาส เรียนลุตตสมาส อลุตตสมาส สมาสทั้ง ๖ ประเภท และสมาส ท้องถิ่น	๒. ตัทธิต เรียนสามัญญ- ตัทธิต ๑๓, ภาวตัทธิต อภัยตัทธิต พร้อมทั้ง ปัจจัยและวิธีวิเคราะห์
๓. วาจากทั้ง ๕	๓. วิธีต่อสังขยา ด้วย อุตฺตร อธิก และอฑฺฒ ศัพท์	๓. สมัญญาภิธาน เรียนฐาน- กรณ์ ไชสะ อโฆสะ สติล ธนิต พยัญชนะสังโยค และอฑฺฒสระ
๔. กิริยาภิกตก์ต่อจากที่เรียน มาแล้ว คือกิริยาที่ต่อด้วย ทวนตุ ทาวี อนีย และ ทพฺพ ปัจจัย	๔. ปัจจัยในอภัยศัพท์	๔. วากยสัมพันธ์ เรียนหลัก ทั่วไป เช่น ชื่อต่างๆ ของสัมพันธ์ เป็นต้น และฝึกสัมพันธ์ ประโยคที่ มีความยากง่ายในระดับ หนังสือเรียน

ธรรมวินัย

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความเคารพเลื่อมใสในพระรัตนตรัย
๒. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมองเห็นคุณค่าของหลักธรรมสำหรับดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี รู้จักนำหลักธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมความสงบสุขและพัฒนาการของสังคม
๓. เพื่อให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ อันเป็นมรดกสำคัญยิ่งของชาติ และเป็นที่มาแห่งวัฒนธรรมของชาติ
๔. เพื่อให้เห็นพระพุทธศาสนาในฐานะระบบศีลธรรม ที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองและความสงบสุขของประเทศชาติ
๕. เพื่อให้รู้ซึ้งถึงคุณค่าและเคารพรักในวัฒนธรรมของชาติ
๖. ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมง่าย ๆ ในชั้นบัญญัติ
๗. ให้มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของพระวินัย ยอมรับที่จะปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ
๘. เพื่อให้ปฏิบัติตนในฐานะศาสนทายาทที่ดี

รายการสอน
ก. ภาคพุทธประวัติ

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
๑. เรียนข้อควรทราบเกี่ยวกับพระสาวก คือ บริษัท (๔) บุคคล (๔) สาวก มหาสาวก อัครสาวก ปฐมสาวก บัณฑิตสาวก อนุพุทธะ เอตทัคคะ ให้ทราบความหมายจำนวน และวิธีจัด เป็นต้น ๒. เรียนประวัติพระสาวกที่สำคัญโดยเน้นในแง่ความสัมพันธ์กับพุทธประวัติ ปฏิปทา การบำเพ็ญประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา และคติธรรมที่พึงได้จากชีวประวัติของท่าน คือ — พระเบญจวัคคีย์ — พระสารีบุตร — พระมหาโมคคัลลานะ — พระเขมา	๑. เรียน ประวัติพระสาวก และบุคคลสำคัญในพระพุทธศาสนา โดยเน้นในแง่ความสัมพันธ์กับพุทธประวัติ ปฏิปทา การบำเพ็ญประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา และคติธรรมที่พึงได้จากชีวประวัติของท่าน คือ — พระยสะ — พระกัณโฐ ๓ พี่น้อง — พระอนุรุทธะ — พระราหุล — พระราชนะ — พระนันทะ — พระกาฬุทายี — พระโสณโกปิยสี — พระโสณกุฎทิณณะ — พระเรวตชิวริยยะ — พระปฏาจารา	๑. เรียน ประวัติพระสาวก และบุคคลสำคัญในพระพุทธศาสนา โดยเน้นในแง่ความสัมพันธ์กับพุทธประวัติ ปฏิปทา การบำเพ็ญประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา และคติธรรมที่พึงได้จากชีวประวัติของท่าน คือ — พระมหากัจจายนะ — พระปณณมัตตานีบุตร — พระวัชรา — พระทัพพมัลลบุตร — พระสีวลี — พระวัคคีสะ — พระกุมารกัสสปะ — พระองคุลิมาล — พระวัคคลี — พระปิณฑโกทการทวาชะ — พระนันทะ

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
— พระอุบลวัฒนา — สังกิจสามเณร — สุมณสามเณร — พระเจ้าพิมพิสาร — นางสุชาดา	— พระกุนทลเกสี — พระภักทกาปิลาณี — บัณฑิตสามเณร — สุขสามเณร — พระเจ้ามหานาม — พระเจ้าปเสนทิโกศล — พระเจ้าอชาตศัตรู — พระนางมัลลิกา 	— พระมหากัปปิยะ — พระพาหิยทวารุจิริยะ — พระพากุละ — พระโมฆราช — พระธัมมทินนา — พระภักทากัจจนา — พระกีสากอคมิ — จิตตกฤหบดี — ชีวกโกมารภัจจ์ — นกุลบิดาและนกุล- มารดา — พระนางสามาวดี — นางขุชุตตรา — นางอัมพปาสีคณิกา — นางอุตตรานันท- มารดา

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ให้เรียนรู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติหลักธรรมจริยาต่าง ๆ สามารถอธิบายและบรรยายธรรมที่เรียนมาแล้วด้วยสำนวนที่ดี คือ — สัทธรรม ๓ — เทศนา ๒ — กรรม ๓ ทวาร ๓ — กุศลกรรมบถ ๑๐ — อกุศลกรรมบถ ๑๐ — อนุปฺพฬิกถา ๕ — สปัปฺริสทาน ๘ — ธรรมมีอุปการะมาก ๒ — อธิปไตย ๓ — นาถกรรมธรรม ๑๐ — บัพฺพ ชิต อภินิห บัจฺจ- เวกฺขน ๑๐ — กถาวัตถุ ๑๐ — อนันตริยกรรม ๕ — มิจฺฉาวณิษฐา ๕	ให้เรียนรู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติหลักธรรมจริยาต่าง ๆ สามารถ อธิบาย และ บรรยาย ธรรมที่เรียนมาแล้วด้วยสำนวนที่ดี คือ — อากาโรที่พระพุทธเจ้า ทรงสั่งสอน ๓ — อภินิห บัจฺจเวกฺขน ๕ — บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ — บุญ ๒ — ปฏิสันถาร ๒ — วุฒิ ๔ — เวสราวัชชกรรมธรรม ๕ — อธิษฐานธรรม ๔ — ปาริสุทธิศีล ๔ — มัจฉริย ๕ — ขรวาธธรรม ๔	ให้เรียนรู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติหลักธรรมจริยาต่าง ๆ สามารถ อธิบาย และ บรรยาย ธรรมที่เรียนมาแล้วด้วยสำนวนที่ดี คือ — โภคส ๓ — อริยทรัพย์ ๗ — วิบัติ ๔ — โลกธรรม ๘ — กรรมกิเลส ๔ — อคติ ๔ — อบายมุข ๔ — ทิฏฐธัมมิกัตถสังวตฺต- นิกรรม ๔ — สัมปรายิกัตถสังวตฺต- นิกรรม (รวมทั้ง ธรรมเป็นเหตุให้สม- หมาย) ๔ — สุขของกฤหัสถ์ ๔ — ประโยชน์ที่ควรถือเอา จากโลกทรพย์ ๕ — เหตุให้ ทรส กูล มั่ง คั่ง ทั้งอยู่ไม่ได้นาน ๔

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ให้เรียน ธรรมส่วนภาวนาทัง ต่อไปนี้ คือ — สมာธิ ๒ — ปัญญา ๓ — ธาตุกัมมัญฐาน ๔	ให้เรียน ธรรมส่วนภาวนาทัง ต่อไปนี้ คือ — จริยา ๖ — ฌาน ๒-๔-๘ — สติปัฏฐาน ๔	ให้เรียน ธรรมส่วนภาวนาทัง ต่อไปนี้ คือ — ปหาน ๓ — อัปปมัญญา ๔ — พละ ๕ — โพชฌงค์ ๗ — ญาณ ๓ (อนาคตังส- ญาณ ๖ เป ๖) — วิชชา ๓ — อภิญญา ๖ — อริยบุคคล ๒-๔-๘
ให้เรียนปรมัตตธรรม คือ — ธรรม ๒ (รูปธรรม- อรูปธรรม) — ธรรม ๒ (สังขตธรรม- อสังขตธรรม) — สังขาร ๒ — ชันธ์ ๕ — ธาตุ ๖ — นิเวรณ ๕ — สามัญญลักษณะ(ธรรม- นิยาม) ๓	ให้เรียนปรมัตตธรรม คือ — วิญญาณ ๖ สัมผัส ๖ สัญญา ๖ — เวทนา ๓-๕-๖ — สุข ๒ (๒ หมวก) — กาม ๒ กามคุณ ๕ — ตัณหา ๓ — มละ ๔ — นิพพาน ๒	ให้เรียนปรมัตตธรรม คือ — วัฏฏะ ๓ — ภพ ๓ — อบาย ๔ — สวรรค์ ๖ — สังโยชน์ ๑๐ — รูป ๒ (มหาภูตรูป อุปาหารูป) — ธรรม ๒ (โลกียธรรม โลกุตตรธรรม)

ธรรมวินัย

๑๓

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ให้ท่องจำและเข้าใจพุทธ- ศาสนสุภาษิตสั้น ๆ ประมาณ ๒๕ บท	ให้ท่องจำและเข้าใจพุทธ- ศาสนสุภาษิตสั้น ๆ ประมาณ ๒๕ บท	ให้ท่องจำและเข้าใจพุทธ- ศาสนสุภาษิตสั้น ๆ ประมาณ ๒๕ บท

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ให้เรียน รู้ ศีลาจาร วัตร และ วินัยบัญญัติ กังต่อไปนี้ — พระวินัย พุทธบัญญัติ อภิสมาจาร — มุลบัญญัติ อนุบัญญัติ — การระ — นิสัย — อุปปลจรียา — จีวร — บาตร — กาลิก	ให้เรียนรู้วินัยบัญญัติ กังต่อไปนี้ — บรรพชา — อุปสมบท — จำพรรษา — ปวารณา — กฐิน — วิบัติ ๕ — เครื่องอุปโภค — เครื่องเสนาสนะ 	ให้เรียนรู้วินัยบัญญัติ กังต่อไปนี้ — สังฆกรรม — สังฆเภท — นาสนา ทณฑากรรม ประณาม — การลาสิกขา — การขออารักขา — มหาปเทศ ให้เรียนพระราชบัญญัติคณะ- สงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พอรู้อะไร รูปการปกครองคณะสงฆ์

หมายเหตุ การสอนวิชานี้ พึงให้สัมพันธ์ หรือครอบคลุมเนื้อหาในวิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรมในชั้นนั้น ๆ ด้วย

ศาสนปฏิบัติ

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อส่งเสริมพระภิกษุสามเณรให้เป็นผู้มีความรู้พร้อมทั้งฝ่ายปริยัติและปฏิบัติ
๒. เพื่อส่งเสริมพระภิกษุสามเณรให้เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตร
๓. เพื่อส่งเสริมพระภิกษุสามเณรให้เป็นผู้เคร่งครัดในกิจวัตร
๔. เพื่อรักษาไว้ซึ่ง ขนบ ธรรมเนียม ประเพณี อันดีงามของพระพุทธศาสนาตามแบบของไทย
๕. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรสามารถปฏิบัติตามระเบียบพิธีกรรมได้ถูกต้อง
๖. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรสามารถบำรุงรักษาสมบัติของพระศาสนา
๗. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีกิจนิสสัยอันดี รักษาการทำงานด้วยความขยัน ประณีต และมีระเบียบ
๘. เพื่อให้พระภิกษุสามเณร รู้จักปรับปรุงรักษาวัดวาอารามให้เป็นสถานที่อันน่ารื่นรมย์
๙. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรรู้จักคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ รู้จักจัดระเบียบงาน และวัดผลปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
๑๐. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรสามารถจัดทำกิจอันเหมาะสมด้วยตนเองตามสมควร
๑๑. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรรู้จักใช้วิชาศาสนปฏิบัติโดยสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ
๑๒. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรรู้จักบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
๑๓. เพื่อให้พระภิกษุสามเณรรู้จักปฏิบัติตนในฐานะศาสนทายาทที่ดี

รายการสอน

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
๑. สมาธิภาวนา ให้ฝึกเจริญกรรมฐานบาง อย่างที่เหมาะสมกับจริยา ๒. ธรรมสาธยาย — สมุพพุเต — รตนสุตต — อคฺคปฺปสาทสุตต — อาทียสุตต	๑. สมาธิภาวนา ให้ฝึกเจริญกรรมฐานบาง อย่างที่เหมาะสมกับจริยา ๒. ธรรมสาธยาย — กรณียเมตฺตสุตต — ขนฺธปริตฺต — โส อทฺถลทฺโธ ฯ เปฯ — เทวตาทิสฺสทกฺขินานุ- - โมทนาภาดา — เทวตาทิสฺสมนฺตนา- - ภาดา	๑. สมาธิภาวนา ให้ฝึกเจริญกรรมฐานบาง อย่างที่เหมาะสมกับจริยา ๒. ธรรมสาธยาย — โมรปริตฺต — วฏฏกปริตฺต — อภยปริตฺต — วิหารทานภาดา — นิธิกณฺฑทภาดา

๓. พิธีกรรม

ฝึกระเบียบพิธีกรรมต่อไปนี้ ให้ชำนาญแม่นยำอยู่เสมอ

- พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
- พิธีเวียนเทียน
- พิธีเข้าพรรษา ออกพรรษา
- พิธีทำสามัคคีธรรม

- พิธีถอนนิตย์
- พิธีกรรมวันธรรมสวนะ
- พิธีทำสังฆอุโบสถ
- พิธีจักและพิธีแสดงพระธรรมเทศนา
- พิธีเจริญและสวดพระพุทธรมณฑ์
- พิธีอนุโมทนาในกรณีต่าง ๆ
- ปกิณณกวิธี เช่น การจัดโต๊ะหมู่บูชา การจับพัค วางพัค วางย่าม การจับสายสิญจน์ การขึ้นลงธรรมาสน์และอาสน์สงฆ์ การกรวดน้ำ เป็นต้น
- พิธีตักบาตรในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เทโวโรหณะ เป็นต้น
- พิธีทำบุญเลี้ยงพระ มีการทำฎีกาณิมนต์ การทำใบปวารณา การจัดสถานที่และอื่น ๆ
- คำถวายทานต่าง ๆ คือคำถวาย
 - ดอกไม้รูปเทียน
 - ผ้าป่า
 - ผ้าอาบน้าฝน
 - ผ้าจ่าน้ำพรรรษา
 - ผ้ากฐิน
 - สังฆทาน
 - สลากภัค
 - ข้าวสาร
 - เกสซ์
 - เสนาสนะ

๔. ศาสนศิลป์

ให้เลือกเรียนอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกรรม การทำบริหาร เช่น ถลกบาตร เชิงบาตร ธรรมกรก หมอน นิสีทนะ ทินอน ร่ม กลต รองเท้า เป็นต้น
- (๒) นวกรรม การสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ เช่น โบสถ์ วิหาร การเปรียญ ศาลา หอสวดมนต์ กุฏิ เว็จกุฏิ กำแพงวัด เป็นต้น
- (๓) เรขกรรม การเขียนเส้น เช่น การเขียนอักษร การเขียนแบบเสนาสนะต่างๆ เป็นต้น

ภาษาไทย

ความมุ่งหมาย

การสอนภาษาไทยมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการในทางภาษา ให้มีความรู้ ทักษะ และเจตนาคติ พอเหมาะสม ดังต่อไปนี้

๑. ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี ทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
๒. ให้สามารถใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการติดต่อ และเป็นเครื่องช่วยในการปฏิบัติ ศาสนกิจ
๓. ให้ได้ความรู้จากการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ และรู้สไฟเราะของร้อยแก้ว และร้อยกรอง อันเป็นพื้นฐานที่จะเรียนวรรณคดีต่อไป
๔. ให้รู้จักใช้ภาษาเป็นเครื่องช่วยในการคิดค้นหาเหตุผล และใช้ดุลพินิจของตนได้
๕. ให้มีความเจริญทางจินตนาการ มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
๖. ให้เป็นผู้มีนิสัยใคร่รู้ใคร่เรียนอยู่เสมอ โดยใช้ภาษาไทยให้เกิดประโยชน์ในเวลาว่าง
๗. ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ในฐานะที่เป็นภาษาของชาติ ให้รู้จักสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมสาขาอื่นๆ มีศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น
๘. ให้ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ และสุนทรียภาพของวรรณคดีไทย และเกิดความรู้สึกที่จะเชิดชูทะนุบำรุงภาษาไทย

รายการสอน

การใช้ภาษา

๑. การฟัง ฝึกการฟังในเนื้อหาที่เหมาะสมแก่ชั้น เช่น ฟังพระธรรมเทศนา ฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ฟังการบรรยายทางวิชาการ การอภิปราย ปาฐกถา ได้ว่าที่ฟังเรื่องที่มีผู้อ่านให้ฟัง ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

การฝึกทักษะในการฟังสำหรับชั้นนี้ ให้ฟังเสียงทั้งในมรรยาทของการฟังและการรู้จักเก็บความสำคัญของสิ่งที่ได้ฟัง ให้รู้จักฟังอย่างมีความมุ่งหมาย ฟังให้ได้เรื่องราวที่ถูกต้องแน่นอน ฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ ให้รู้คุณค่าของสิ่งที่ได้ฟัง

๒. การพูด ฝึกการพูดในเนื้อหาที่เหมาะสมแก่ชั้น รู้จักพูดสนทนาโต้ตอบกันในเรื่องที่น่าสนใจ ปรีกษาหารือกันในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและธุรการ โดยวิธีจัดตั้งคณะกรรมการรายงานข้อเท็จจริงที่ได้ประสบมา หรือได้จากการค้นคว้า สัมภาษณ์บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ฝึกการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธรรม การเรียน หรือชีวิตประจำวัน การพูดต้อนรับ เชื้อเชิญ หรือแนะนำให้บุคคลรู้จักกัน ปาฐกถา หรือบรรยายทางวิทยุ ตามโอกาสอันควร

การฝึกพูดชั้นนี้ ให้ฟังเสียงถึงสมณสาธูป และศิลปะของการพูด กล่าวคือให้พูดอย่างสุภาพ รู้จักใช้ถ้อยคำที่กะทัดรัดชัดเจน ออกเสียง ร ล และควบกล้ำให้ถูกต้อง พูดให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายตรงตามจุดประสงค์ รู้จักจับจุดสนใจของผู้ฟัง และเลือกใช้คำพูดให้ถูกต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล ให้ใช้ชั่วโมงภาษาไทยจัดกิจกรรมที่จะให้ได้ฝึกการพูดการฟังอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๓. การอ่าน หมายรวมทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ สำหรับการอ่านออกเสียงนั้น ควรให้อ่านทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ตามหนังสือแบบเรียนวรรณคดีที่กำหนดให้เรียนในชั้น ส่วนการอ่านในใจนั้น หมายรวมทั้งการอ่านหนังสือประกอบการเรียน และอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้นอกเวลา

การฝึกการอ่านออกเสียง ให้ฟังเสียงถึงการอ่านให้เข้าใจความหมายทั้งร้อยกรอง และร้อยแก้ว การอ่านร้อยกรองนั้น ให้รู้จักอ่านทำนองเสนาะ ถูกจังหวะและลีลาของ คำประพันธ์ ส่วนการอ่านร้อยแก้วนั้น ให้อ่านให้ถูกต้องตามหลักอักขรวิธีและตามความ นิยม รู้จักเว้นจังหวะวรรคตอน ออกเสียงสระ พยัญชนะ ให้ถูกต้องชัดเจน ให้ฟังเสียง เสียง ร ล และเสียงควบกล้ำ การฝึกอ่านในใจให้ฟังเสียงถึงการรู้จักเก็บความสำคัญให้ได้ ถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็ว และให้อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ส่งเสริมให้มีรสนิยมที่ดีในการ เลือกรับหนังสืออ่านเพื่อความรู้ ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดโดยกว้างขวาง

๔ การเขียน การสอนเขียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหมายรวมถึงการเขียน ทุกประเภท ได้แก่

- เรียงความ ให้เขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนดให้หรือตามความสมัครใจ
- ย่อความ ให้เขียนย่อความจากข้อความยาว ๆ หรือย่อเรื่องที่ได้อ่านใน หนังสือหรือคำปราศรัย ฯลฯ
- จดหมาย ให้เขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายเกี่ยวกับธุรกิจ หรือหนังสือ ราชการ

การเขียนตามคำบอก ให้เขียนข้อความยากง่ายเสมอกันกับแบบเรียนวรรณ- กติ และรู้ความหมายของข้อความนั้น หรือกำหนดศัพท์ให้ เขียนเป็นคำๆ ก็ได้ เพื่อฝึกการสะกดการันต์ให้แม่นยำ

นอกจากนี้ยังมีการเขียนประเภทอื่น ๆ ที่จะต้องฝึกให้แตกฉาน เช่น เขียน คำตอบปัญหาในการทดสอบ เขียนบันทึกรายงานการประชุม เขียนประกาศ โฆษณา หรือคำอธิบายชี้แจงเรื่องใด ๆ เขียนขยายข้อความจากหัวข้อที่จัดไว้จากการฟังคำบรรยาย ของครู เขียนบันทึกส่วนตัว หรือหมายเหตุรายวัน เขียนข่าวภายในหรือนอกโรงเรียน ลงหนังสือพิมพ์ของโรงเรียนหรือของชั้น เขียนคำประพันธ์ง่าย ๆ ถอดคำประพันธ์ออก เป็นร้อยแก้วที่สละสลวย เขียนบันทึกการสังเกตปรากฏการณ์ในธรรมชาติ หรือบันทึก

รายงานการทดลอง รายงานเกี่ยวกับการไปศึกษานอกสถานที่ รายงานการค้นคว้าที่ได้จากหนังสือต่าง ๆ ประกอบการเรียน เขียนบัตรเชิญในโอกาสต่าง ๆ เขียนกรอกข้อความในแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องพบในชีวิตประจำวัน เขียนข้อความสำหรับส่งโทรเลข ฯ ล ฯ

การฝึกการเขียน ให้มีความง่ายเหมาะสมแก่ชั้น ให้มุ่งถึงความถูกต้องในการเขียนตามอักขรวิธี การรู้จักแบ่งวรรคตอน การเรียบเรียงประโยคให้รัดกุม ได้ความหมายที่แจ่มแจ้งไม่กำกวม การรู้จักลำดับความและสรุปความ การเขียนให้อ่านง่าย ชัดเจน เรียบร้อย รวดเร็ว ตลอดจนฝึกศิลปะในการเขียน คือรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารให้เหมาะสมแก่กาลเทศะ และบุคคล

๕. หลักภาษา การสอนหลักภาษาให้ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องสอนให้สัมพันธ์กับการใช้ภาษาโดยใกล้ชิด เมื่อสอนฟัง พูด อ่าน เขียน หรือวรรณคดี หากมีสิ่งใดพาตึงไปถึงหลักเกณฑ์ในการใช้ภาษาแล้ว ก็ควรแนะนำให้สังเกตลักษณะสำคัญของภาษาไทยไปด้วยในตัว ให้รู้จักใช้พจนานุกรมและหนังสืออื่น ๆ ประกอบการเรียนภาษาไทย

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ให้รู้ว่าภาษาไทยมีลักษณะเป็นคำโดด รู้จักสังเกตแบบสร้างของประโยค แบบสร้างของวลี และแบบสร้างของคำ ไตรยางค์ ลักษณะคำเป็น คำตาย ชนิดของคำ โดยไม่ต้องจำแนกละเอียด ลักษณะคำมูล คำประสม วิธีเขียนหนังสือไทยให้ถูกต้องตามหลักอักขรวิธี	ให้รู้จักแต่งประโยคแบบเอกรรตประโยค อเนกรรตประโยคและสังกรประโยค รู้จักเทียบลักษณะที่แตกต่างระหว่างคำที่มาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต เท่าที่อ่านพบในหนังสือหรือที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้รู้ถึงวิธีเพิ่มคำขึ้นในภาษาไทยด้วยวิธีแผลง (ทั้ง	ทบทวนความรู้เรื่องเสียงสระพยัญชนะ วรรณยุกต์ ความรู้เกี่ยวกับอักขรวิธี ลักษณะสำคัญของ ภาษาไทย ขยายความรู้เรื่องศัพท์ คำและความหมายของคำ รู้จักความแตกต่างของคำพ้องเสียง คำพ้องรูป ให้รู้จักรวบรวมศัพท์ หรือถ้อยคำสำนวน

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
การใช้เครื่องหมายวรรคตอนเท่าที่จำเป็น วิธีอ่านหนังสือไทยตามหลักอักษรวิธี และความนิยม รู้จักใช้คำราชาศัพท์ คำสุภาพ ตามสมควรสำหรับการแต่งคำประพันธ์ ให้รู้ลักษณะและข้อบังคับของกลอนสุภาพและกาพย์ง่าย ๆ ให้ รู้จักลักษณะ สัมผัส นอกสัมผัสใน สัมผัสสระ สัมผัสอักษร ถ้าสามารถแต่งคำประพันธ์เหล่านี้ได้บ้าง ก็ควรส่งเสริม	พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์) วิธีสมาส วิธีสนธิเท่าที่ใช้ในภาษาไทย และวิธีประสมคำ ให้ รู้จักการใช้เครื่องหมายวรรคตอนเท่าที่จำเป็น กวตขันวิธีเขียนและวิธีอ่านหนังสือให้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น ให้เรียนรู้ คำราชาศัพท์ และคำสุภาพกว้างขวางขึ้น สำหรับการแต่งคำประพันธ์ ให้เรียนรู้ลักษณะและข้อบังคับของกลอนและโคลงสี่สุภาพ โดยศึกษาจากแบบเรียนวรรณคดีหรือคำประพันธ์ของกวีที่มีชื่อเสียง ถ้าสามารถหัดแต่งคำประพันธ์เหล่านี้ได้บ้าง ก็ควรส่งเสริม	ที่ใช้ในภาษาไทยไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น คำที่ลงท้ายด้วยศัพท์เดียวกัน แต่ขึ้นต้นผิดกัน คำที่ลงท้ายต่างกัน แต่ขึ้นต้นเหมือนกัน คำที่มีใช้ทั้งรูปศัพท์บาลีและสันสกฤต แต่ความหมายผิดกัน คำกริยาหรือคำวิเศษณ์ ที่มีหลายพยางค์ คำที่ใช้ตัวสะกดในมาตรามีตัวสะกดแม่ต่าง ๆ ให้เรียนรู้ถึงการผูกถ้อยคำเป็นคำประสม เป็นวลี เป็นประโยค และเป็นสำนวนคำต่าง ๆ ทบทวนวิธีเขียนและอ่านหนังสือไทยให้แม่นยำสำหรับการแต่งคำประพันธ์ ให้เรียนรู้ครู หลุ ลักษณะ และข้อบังคับของกาพย์กลอนโคลงฉันท์แบบง่าย ๆ ถ้าสามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทใดได้บ้าง ก็ควรส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

วรรณคดีไทย

๑. แบบเรียนวรรณคดีที่กำหนดให้

ควรได้รับการแนะนำให้สนใจในรูปและลีลาของวรรณคดี เช่น ควรรู้ว่ากลอน
ดีและไม่ดีนั้นเป็นอย่างไร หนังสือเล่มไหนเรียกว่าแต่งดีหรือไม่ดีนั้น มีหลักเกณฑ์ที่จะ
วิจารณ์อย่างไร ที่เรียกว่าวรรณคดีนั้นคืออะไร ทั้งนี้เพียงเป็นแนวทางสำหรับให้รู้จัก
ศึกษาวรรณคดีให้ลึกซึ้งต่อไปในชั้นที่สูงขึ้น หรือเมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว

๒. หนังสืออ่านประกอบตามที่กำหนดให้ ให้อ่านหนังสือที่ดีมีระดับเสมอกัน
กับแบบเรียนวรรณคดี

๓. บทอาขยาน ให้ท่องจำข้อความในหนังสือแบบเรียนวรรณคดีที่กำหนดให้
เพื่อส่งเสริมให้ซาบซึ้งในรสไพเราะของวรรณคดี

ภาษาอังกฤษ

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ชั้น
๒. เพื่อให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาในชั้นต่อไป
๓. เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร
๔. เพื่อความเจริญในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน
๕. เพื่อบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว จึงให้มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้
 - ก. ต้องฟังเข้าใจ พูดได้โดยออกเสียงที่ถูกต้อง อ่านออกเสียงได้และอ่านในใจได้ และเขียนได้ถูกต้องตามควรแก่ชั้น
 - ข. ให้มีความรู้ทางไวยากรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการใช้ภาษา และรู้ลักษณะของภาษาอังกฤษ ที่เป็นมูลสารตามสมควร
 - ค. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี สำหรับเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไป
 - ง. ให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาสำหรับติดต่อระหว่างชาติ

รายการสอน

การฟังและการพูด

๑. ฝึกให้สามารถฟังเรื่องราวหรือข้อความที่เจ้าของภาษาพูด และสามารถพูดตอบได้ตามสมควรแก่ชั้น
๒. ฝึกให้สามารถนำศัพท์และ การสอนจากหนังสือเรียน มาใช้ในการพูดได้ดีขึ้นกว่าเดิม
๓. ฝึกให้สามารถเล่าเรื่อง ตาม และโต้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องรอบ ๆ ตัว และเรื่องในหนังสืออ่าน โดยพูดและออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน
๔. ฝึกให้รู้จักใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เช่น ขอโทษ ขอโทษ ขอโทษ และอื่น ๆ
๕. ให้นำศัพท์และกระบวนแบบง่าย ๆ ที่อาจมีโอกาสดำเนินจากการอ่านและการฟังมาฝึกบ่อย ๆ เพื่อจะได้เห็นความสัมพันธ์ของภาษาที่เรียนกับสิ่งแวดล้อมและเข้าใจประโยชน์ของภาษานั้น

การอ่าน

๑. ฝึกให้สามารถอ่านหนังสือที่กำหนด ให้เข้าใจและออกเสียงได้ถูกต้องพอสมควร
๒. ฝึกให้อ่านหนังสือที่อยู่ในระดับความยากง่ายเท่าหนังสือเรียนให้เข้าใจได้ด้วยตนเอง
๓. ฝึกให้อ่านและเข้าใจป้ายชื่อสิ่งของ บ้ายประกาศที่เห็นอยู่บ่อย ๆ และฉลากยา
๔. ให้อ่านบทประพันธ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายของบทประพันธ์นั้นและส่งเสริมให้ท่องจำบางตอน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวรรณคดีในชั้นต่อไป
๕. ชี้แจงให้เข้าใจลักษณะของคำในภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยในการอ่านให้สะดวกและดีขึ้น เช่น ชี้ให้เห็น prefix และ suffix ที่พบบ่อย ๆ ในหนังสือเรียน ฯลฯ และชี้แจงให้เข้าใจลักษณะของประโยคด้วย
๖. จัดชั่วโมงให้เข้าอ่านหนังสือภาษาอังกฤษในห้องสมุด โดยมีครูแนะนำและควบคุม

การเขียน

๑. ฝึกหัดลายมือโดยกวาดชั้นความสะอาด ความเป็นระเบียบและความชัดเจนของตัวอักษร และเขียนคำได้ถูกต้อง
๒. ฝึกให้รู้จักใช้เครื่องหมายวรรคตอน ดังต่อไปนี้ capital letter, full-stop, inverted comma, question mark, comma และ exclamation mark และเครื่องหมายคำพูดเท่าที่จำเป็น
๓. ฝึกให้สามารถเขียนตามคำบอกซึ่งมีความยากง่ายเสมอหนังสือเรียน
๔. ฝึกให้รู้จักตั้งคำถาม ตอบคำถาม และแต่งประโยคง่าย ๆ ได้
๕. ฝึกให้รู้จักเขียนเรื่องสั้น ๆ โดยใช้ศัพท์และการสอนที่เรียนมาแล้ว
๖. ให้นำศัพท์และกระบวนที่อาจมีโอกาสดังพบในการอ่าน การฟัง มาฝึกเขียนให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น
๗. ให้ฝึกหัดเขียนจดหมายถึงชาวต่างประเทศ เล่าถึงสิ่งที่น่าสนใจได้ และรู้จักเขียนแบบฟอร์มการเขียนจดหมายธุรกิจง่าย ๆ เช่น นัดพบ บอกเลิกนัด ขอโทษที่ไม่ได้มาตามนัด และจดหมายสั่งการงานอย่างง่าย ๆ ได้
๘. ฝึกให้รู้จักถอดความหมายในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง

ไวยากรณ์

ไวยากรณ์ในชั้นนี้ไม่นับเป็นวิชาหนึ่งต่างหากจากทักษะทั้งสี่ นับเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะโดยใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเท่า ๆ กัน จะแยกจากกันไม่ได้ ไวยากรณ์ในชั้นนี้เป็นไวยากรณ์สำหรับใช้ในภาษา จะต้องค่อย ๆ ขนานกันไปกับศัพท์และกระบวนที่เรียนในชั้น ควรให้เข้าใจแบบสร้างในหนังสือเรียนให้มากที่สุดที่จะทำได้ และให้ฝึกแบบสร้างที่เป็นมูลสาร ดังลำดับมาให้เป็นสังเขป เพื่อใช้ในการพูดและเขียนได้อย่างถูกต้อง

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
Singular and plural nouns. Articles in relation to singular, mass, and pluralized nouns; and in relation to initial consonants and vowels. Accord of subjects and verbs. There is, there are, there was, there were. “This, that, these, those” in relation to their antecedents. Personal pronouns in relation to their antecedents including. “My, his, her, its, our, your, their” in relation to their antecedents. Tenses :— present continuous, present, past, and future.	Articles in relation to mass and plural nouns. Pronouns “mine, his, hers, ours, yours, theirs” in relation to their antecedents. Tenses :— present continuous, present, past, past continuous, future.	Articles in relation to mass, plural and proper nouns. Tenses:— present, past, present perfect.

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
Sentences containing "if" (present tense and request). Comparison of adjectives and adverbs. Formulating simple ques- tions and negations. "Who, whose, when, where, why, how" as interrogatives. Direct and indirect re- quests (positive).	Tenses in sentences con- taining "When, until, before, after, while." Tenses in sentences con- taining "if" (present and future). Tenses in sentences con- taining expressions of time frequently used. Word order in statements (positive and negative), questions (positive), requests (positive and negative), address and greetings. Direct and indirect state- ments (positive and negative) in all the tenses already drilled.	Tenses in sentences con- taining conjunctives of time. Tenses in sentences con- taining expressions of time frequently used. Tenses in sentences con- taining "since" as preposition and as conjunctives of time. Tenses in sentences con- taining "if" in all non- suppositional forms. Word order in statements, question, requests, address, greetings, and exclamations. (Positive and negative in all sentence types.) Direct and indirect ques- tions. Answering negative ques- tions and tag questions.

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
Prepositions that are frequently used. Conjunctives “who, which, that” in relation to their antecedents. Verbs with their completions : object, two objects, word order of objects, infinitive completion, participle completion. Verbs in the passive voice (those occurring frequently in the textbooks). “Every, many, nothing” “each” as determinatives.	Prepositions that are frequently used (one word or group of words). “Who, which, what, when, where, why, how, how much, how many” as conjunctives and interrogatives. Active and passive voice in verbs like “please, surprise, frighten.” Positions of adverbs frequently used like “very, much, only, always, nearly.”	“Who, which, what, where, how” as conjunctives followed by infinitives. Active and passive voice in verbs like “interest, disappoint.” Quantitative words “very, many, much, more, most, almost, a little, a few, enough.” “Some, any” as determinatives.

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
Parts of speech or classification of words. Sub-classification of parts of speech : (a) Nouns :- proper, pluralized, mass, and abstract nouns. (b) Adjectives :- qualitative, numerical, and quantitative adjectives. (c) Adverbs :- manner, place, time, interrogative and quantitative. Functions of nouns :- subject and object.	Function of parts of speech; Nouns :- subject, object, and completion. Prepositions. Conjunctions and conjunctives. Adverbs. Change of form of relative-pronouns "who, whom, whose" Direct and Indirect Speech, the tenses and syntax involved. Phrases, clauses, sentences. Finite verbs and other forms viz; infinitives, participle (active and passive).	Adverbs frequently used like "never, often, always, only, usually, nearly." Functions of the different forms of verbs. Simple, compound, and complex sentences.

หมายเหตุ

การจำแนกชนิดของคำนั้นให้ถือตามพจนานุกรมที่เรียบเรียงสำหรับนักเรียน
ต่างประเทศ และใช้กันแพร่หลาย

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
วัฒนธรรม ให้เรียนรู้เรื่องความเป็นอยู่และประเพณีบางอย่างของชนชาติเจ้าของภาษา เพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน	วัฒนธรรม ให้เรียนรู้ความเป็นอยู่ของชนชาติเจ้าของภาษา เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การจัดที่อยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้เวลาว่าง	วัฒนธรรม ให้มีความรู้เกี่ยวกับขนบ-ประเพณีของชนชาติเจ้าของภาษาให้กว้างขวางขึ้น เช่น การคบหาสมาคม ความนิยม ศาสนา วันสำคัญ

สังคมศึกษา

ความมุ่งหมาย

๑. ให้มีความรู้ ความเข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม
๒. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในความเป็นมาในอดีต ทางสังคม ทางวัฒนธรรม และสภาพปัจจุบัน ทางการเมือง ซึ่งชนแต่ละชาติได้สร้างสมกันมาตามประวัติศาสตร์ของชาตินั้น ๆ
๓. ให้เข้าใจซาบซึ้งในคุณค่าทางศีลธรรมและวัฒนธรรม และปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ
๔. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับการผลิต การบริโภคและการสงวนทรัพยากรของสังคม
๕. ให้รู้จักเคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ตลอดจนสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งพลเมืองแต่ละคนพึงมีต่อประเทศชาติของตนและสังคมประชาธิปไตย
๖. ให้รู้จักเหตุผล เข้าใจหลักการและระเบียบวิธี ในการแก้ปัญหา และรู้จักประเมินผล

รายการสอน

๑. หน้าที่พลเมือง
๒. ศีลธรรม
๓. ภูมิศาสตร์
๔. ประวัติศาสตร์

หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

หน้าที่พลเมือง

หัวข้อที่จะต้องสอนและอบรมตลอด ๓ ปี

สมบัติของผู้ดีและมรรยาทในสังคม
การบำเพ็ญตนให้เป็นพลเมืองดี
การครองตนในวัยรุ่น
การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
หน้าที่พลเมือง

หน้าที่พลเมืองที่มีต่อ

ครอบครัว

ศาสนา

ชุมชน

ประเทศไทย และพระมหากษัตริย์

ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

รัฐสภา รัฐบาล ศาล

การเลือกตั้ง

ความมั่นคงของประเทศชาติ

ภัยทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และทางการเมือง

องค์การสหประชาชาติ และองค์การชำนาญพิเศษต่าง ๆ

องค์การสนธิสัญญาร่วมมือกันเอเซียอาคเนย์

ความมั่งคั่ง การออมทรัพย์ ธนาคารออมสิน

การสหกรณ์และการอุตสาหกรรมในครอบครัว

รายได้ รายจ่ายของครอบครัว ของท้องถิ่นและของประเทศ

กฎหมายที่พ่อบ้านแม่บ้านควรรู้

การศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ

อาชีพต่าง ๆ และการส่งเสริมอาชีพ

ศีลธรรม

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ภาคพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก ๑. พระอานนท์ ๒. พระนางมหาปชาบดี โคตมี หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ภาคธรรม โอวาทพระพุทธเจ้า ๓ การละ ๖ ทศ ๖ พุทธศาสนสุภาษิต ตามที่กำหนดให้	ภาคพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก ๑. พระมหากัสสป ๒. อนาถบิณฑิกคฤหบดี หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน วันเข้าพรรษา วันออก พรรษา วันธรรมสวนะ ภาคธรรม ธรรมทำให้งาม ธรรมกุ่มครองโลก ทิวฐธัมมิกัตถประโยชน์ อบายมุข ๔ สัปปริสธรรม พุทธศาสนสุภาษิต ตามที่กำหนดให้	ภาคพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก ๑. พระอัครสาวก ๒. นางวิสาขามหาอุบาสิกา หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน การทอดกฐิน การบรรพชา การอุปสมบท ภาคธรรม ธรรมมีอุปการะมาก กุศลมูล อกุศลมูล อิทธิบาท สุขของคฤหัสถ์ ฆราวาสธรรม สังคหวัตถุ พุทธศาสนสุภาษิต ตามที่กำหนดให้

ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

ก. ภูมิศาสตร์

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ภูมิศาสตร์กายภาพ ๑. ระบบสุริยะ ก. ดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ ข. โลก สันฐาน การโคจรของโลก ค. อิทธิพลของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่มีต่อโลก ๒. ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ก. อิทธิพลของภูมิอากาศ ข. ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย ๑. ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ	ภูมิศาสตร์กายภาพ ลม เหตุที่เกิด ก. ลมบก ลมทะเล ข. ลมสินค้า ลมต้านสินค้า ค. ลมมรสุม ลมไต้ฝุ่น ง. ลมประจำถิ่นที่สำคัญ ภูมิศาสตร์ภูมิภาค บริเวณมรสุมของเอเชีย ๑. ลักษณะทั่วไปของประเทศในบริเวณมรสุม ๒. ลุ่มแม่น้ำที่สำคัญ ๓. ฤดู ๔. พืชและสัตว์ ๕. อาชีพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญ ในทวีปเอเชีย อินเดีย ลังกา ปากีสถาน ประเทศในเอเชีย-	ภูมิศาสตร์กายภาพ ๑. เปลือกโลก ก. ประเทหิน ข. ลักษณะภูมิประเทศและความสัมพันธ์กับมนุษย์ ๒. กระแสน้ำในมหาสมุทร ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของประเทศที่สำคัญ ทวีปอเมริกาเหนือ คานาดา สหรัฐอเมริกา ทวีปยุโรป สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี โซเวียต รุสเซีย อิตาลี ตามหัวข้อต่อไปนี้ ทำเลที่ตั้ง ประชากร ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส

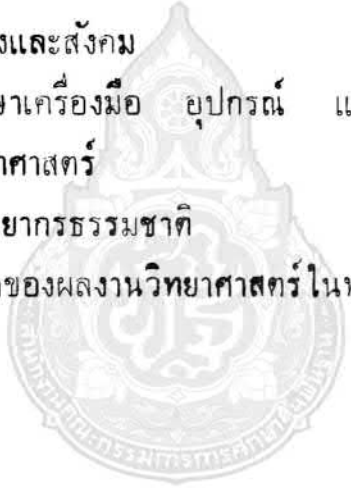
ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
๒. แหล่งและการผลิต ๓. การขนส่ง ๔. ตลาด สินค้าเข้าและสินค้าออก ๕. การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งให้เห็นปัญหาและการปรับปรุง ๖. การคมนาคมในประเทศไทย ให้มีการอ่านและการเขียนแผนที่ประกอบ	อาณานิคม จีน ญี่ปุ่น ตามหัวข้อต่อไปนี้ ๑. ทรัพยากรที่สำคัญและแหล่งผลิต ๒. อาชีพ ๓. ตลาด สินค้าเข้าและสินค้าออก ๔. การคมนาคม ๕. ความสัมพันธ์กับประเทศไทย ให้มีการอ่านและการเขียนแผนที่ประกอบ	เยอรมนี โซเวียตรัสเซีย ตามหัวข้อต่อไปนี้ ๑. ทรัพยากรที่สำคัญและแหล่งผลิต ๒. อาชีพ ๓. ตลาด สินค้าเข้าและสินค้าออก ๔. การคมนาคม ๕. ความสัมพันธ์กับประเทศไทย ให้มีการอ่านและการเขียนแผนที่ประกอบ

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ประวัติศาสตร์ไทย ๑. อาณาจักรน่านเจ้า การอพยพ การตั้งภูมิลำเนา ๒. การตั้งกรุงสุโขทัย การปกครองและวัฒนธรรมสมัยกรุงสุโขทัย ๓. การตั้งกรุงศรีอยุธยา ๔. การปกครองและวัฒนธรรมสมัยกรุงศรีอยุธยา	ประวัติศาสตร์ไทย ๑. ความเจริญของไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา ทางนิติศาสตร์ ศิลปะ วรรณคดี และศาสนา ๒ เหตุการณ์สำคัญสมัยพระนเรศวรมหาราช และพระนารายณ์มหาราช ๓. เหตุการณ์ตอนปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา	ประวัติศาสตร์ไทย ๑. เหตุการณ์สำคัญสมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ จนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒. ความเจริญในด้านต่าง ๆ และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ
ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ ประวัติศาสตร์สังเขปของชาติใกล้เคียงที่มีความสัมพันธ์กับไทย คือ มอญ พม่า ญวน เขมร ลาว และมลายา	ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศจีน ญี่ปุ่น และอินเดีย เริ่มตั้งแต่การติดต่อกับชาวยุโรป ราว ต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๑ จนถึงปัจจุบัน	ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ ๑. สงครามโลกครั้งที่ ๑ ๒. เหตุการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑

วิทยาศาสตร์

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อเสริมสร้างเจตนคติทางวิทยาศาสตร์
๒. สามารถเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ตามกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ได้
๓. ให้เข้าใจระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์ ให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ และรู้จักนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ
๔. ให้สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปช่วยเสริมสร้างสุขภาพ สวัสดิภาพ ความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม
๕. ให้รู้จักใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์
๖. ให้รู้จักสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
๗. ให้สนใจและเห็นคุณค่าของผลงานวิทยาศาสตร์ในทางสันติ

รายการสอน

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
เปลือกโลก อายุของโลก ส่วนประกอบของโลก การ เปลี่ยนแปลงของเปลือก- โลก ดิน หิน แร่ ส่วน ผสมของดิน และการ เปลี่ยนแปลงของผิวดิน น้ำ น้ำเป็นสิ่งที่ชีวิตต้องการ น้ำธรรมชาติ ระดับน้ำ ใต้ดิน น้ำดื่ม น้ำใช้ การ ประปา สมบัติของกลอรีน ประโยชน์ของน้ำ	แหล่งผลิตอาหารทาง ธรรม- ชาติ อาหารจากพืช ส่วน ต่าง ๆ ของพืช การสะสม อาหารของพืช ปุ๋ย ศัตรูพืช ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่มีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างพืชกับ พืช ความสัมพันธ์ระหว่าง พืช กับ สัตว์ ความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์กับ สัตว์	การผสมพันธุ์ และ การ แพร่- พันธุ์ การสืบพันธุ์ และการแพร่ พันธุ์ การบำรุงพันธุ์ ของ พืชและสัตว์ กาลอากาศ การเปลี่ยนแปลง การวัดกาลอากาศอย่างง่าย สภาพกาลอากาศอันเหมาะ สมที่ร่างกายต้องการ
ธรรมชาติของอากาศ สมบัติ ส่วนผสมของอากาศ ออก- ซิเจน ไนโตรเจน ประ- โยชน์ของอากาศ ดวงอาทิตย์เป็นบ่อเกิด แห่ง พลังงาน ชนิดของพลัง- งาน การแปลงรูปของ พลังงานจากดวงอาทิตย์	แหล่งแร่ของไทย ดิน หิน ทราย สินแร่ น้ำมันแร่ และรัตนชาติ ที่ค้นพบใน ประเทศไทย ไฟและเชื้อเพลิง สันดาป สารทนไฟ การ์บอนได ออกไซด์ อัญรูป ของ คาร์บอน	เครื่องกล เครื่องกลสามัญ โมเมนต์ งาน กำลังการ ได้เปรียบเชิงกล ประสิทธิ- ภาพของเครื่องกล สารเคมี สารเคมีสามัญและ สูตรเคมีที่เกี่ยวข้อง ประ- โยชน์และโทษ ธาตุ สาร- ประกอบ ของผสม การ เปลี่ยนแปลงของสาร

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
สิ่งที่มีชีวิต ลักษณะของสิ่งที่มีชีวิต การจัดจำพวกพืชและสัตว์	ความร้อนในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ การขยายตัว สถานะของสสาร การส่งผ่านความร้อน ประโยชน์ของความร้อน	เสียงกับการได้ยิน การสั่นสะเทือน ความดัง ระดับและคุณภาพของเสียง หูและการได้ยิน
ไฟฟ้าในบรรยากาศ ชนิดของประจุไฟฟ้า ตัวนำและฉนวน ปรากฏการณ์ไฟฟ้าธรรมชาติ	ธรรมชาติของน้ำ สมบัติทั่วไป วัฏจักรของน้ำ น้ำอ่อนและน้ำกระด้าง ไฮโดรเจน	ไฟฟ้าในบ้าน กระแสตรง กระแสสลับ หลักของไค-นาโม และเครื่องยนต์ไฟฟ้าอย่างง่าย อุปกรณ์ไฟฟ้าในบ้าน โทษและการป้องกัน การแก้ไขเหตุปัจจุบันจากไฟฟ้า
แรงแม่เหล็ก สมบัติของแรงแม่เหล็ก แม่เหล็กธรรมชาติ แม่เหล็กประดิษฐ์ สนามแม่เหล็กโลก ประโยชน์	บรรยากาศ ชั้นของบรรยากาศ ความกดดัน สุญญากาศ ปรากฏการณ์ในบรรยากาศ	ทัศนอุปกรณ์อย่างง่าย กล้องปริทรรศน์ กล้องสลับลายเลนส์และแว่นขยาย การใช้กล้องชนิดต่าง ๆ นัยน์ตาและกล้องถ่ายรูป
น้ำหนักและมวลสาร การทดลองของอาร์คิมิดีส ความหนาแน่น ความถ่วงจำเพาะ จุดศูนย์กลางของความถ่วง	แสงช่วยในการเห็น ธรรมชาติของแสง กำลังส่องสว่าง การเห็นภาพ รุ้ง การให้แสงสว่างในบ้าน	การคมนาคมและการขนส่ง หลักโดยสังเขปของไฟฟ้าจรจร โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ ยานพาหนะที่ใช้กลจักรชนิดต่าง ๆ

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ สมดุล ธรรมชาติ การสงวนรักษาทรัพยากรที่สิ้นเปลือง ทรัพยากรที่หมุนเวียน ประวัติวิทยาศาสตร์ ความเป็นมาของ วิทยาศาสตร์ โดยสังเขป นักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญและผลงาน	ทางช้างเผือก ดาวฤกษ์ ดาวเคราะห์ ระบบสุริยะ กาแล็กซี่ ธรรมชาติของไฟฟ้า แหล่งกำเนิด ผลของไฟฟ้ากระแส กฏเบื้องต้นของไฟฟ้ากระแส	วิทยาศาสตร์ช่วยให้โลกเจริญขึ้น ระเบียบวิธีของวิทยาศาสตร์ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมที่สำคัญในท้องถิ่น

หมายเหตุ ในการสอนให้มีการทดลอง การประกอบเครื่องมือง่าย ๆ และการคำนวณตามสมควร

คณิตศาสตร์

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้รู้จักคุณค่าของคณิตศาสตร์ และสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันได้
๒. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของคณิตศาสตร์กว้างขวางขึ้นกว่าพื้นฐานความรู้เดิม
๓. เพื่อฝึกฝนให้มีทักษะ สมาธิ การสังเกต ความคิดตามลำดับเหตุผล ความมั่นใจ ตลอดจนแสดงความรู้สึกรักคณิตศาสตร์ออกมาเป็นระเบียบ ง่าย สั้น และชัดเจน มีความประณีต ความละเอียดถี่ถ้วน ความแม่นยำ และรวดเร็ว
๔. เพื่อให้เคยชินต่อการแก้ปัญหา และเป็นแนวทางอันจะก่อให้เกิดความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
๕. เพื่อเป็นพื้นฐานของการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ชั้นสูงและวิชาที่ต้องใช้คณิตศาสตร์
๖. เพื่อปลูกฝังเจตนาคติและนิสัยในการศึกษาคำนวณ

รายการสอน

เลขคณิต — พีชคณิต

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
เศษส่วน เศษเกิน จำนวน กละ เศษซ้อน ทศนิยมรู้จบและไม่รู้จบ สัญลักษณ์และการแทนค่า รูปทรง พื้นที่ของสามเหลี่ยม และสี่เหลี่ยมต่าง ๆ รูปที่เป็นเอกลักษณ์และคล้าย กลึง อัตราส่วน ความหมายของ อัตราส่วน สมุคสนาม สัคส่วน แบ่งส่วน เกณฑ์ส่วน ตัวแปรและตัวคงค่า สมการชั้นเดียว โจทย์ สมการชั้นเดียว ส่วนร้อย กำไร ขาดทุน	เศษ ส่วน และทศนิยม อย่าง ยาก ตัวประกอบและการแยก ทฤษฎีหาเศษ การใช้ตัว ประกอบ สมการชั้นเดียว หลายชั้น การแก้สมการด้วยกราฟ เส้นตรง ความลาด กำไร ขาดทุน อย่างยาก ดอกเบี้ย หุ้นส่วน ภาษีเงินได้ นายหน้า ประกันภัย การเข้าซื้อ ถอดรากลำดับที่สองด้วยวิธี เลขคณิต พีชคณิตและ เรขาคณิต	การคำนวณโดยประมาณ คูณร่วมน้อย หหาร่วมมาก ด้วยวิธีพีชคณิต โจทย์เกี่ยวกับระยะเวลา และแรงงาน ร้อยละ สมการอย่างยาก และการ หารากของสมการ กำลัง ที่สอง กราฟพาราโบลา การแก้สมการด้วยกราฟ การพิจารณาค่าและเครื่อง หมาย ของฟังก์ชันด้วย วิธีกราฟ การหาระยะทางและความสูง โดยใช้ อัตรา ส่วน ตรี- โกณมิติ พื้นที่ ปริมาตร รูปปริซึม ปิระมิด ทรงเหลี่ยม กรวยกลม ทรงกลม

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
คอกเบี้ยเชิงเดียว กราฟสถิติ หลักการเขียนกราฟเส้นตรง	พื้นที่รูปเหลี่ยมต่าง ๆ พื้นที่วงกลม วงแหวน ปริมาตรของรูปทรงสี่เหลี่ยม และทรงกระบอก หารากกำลังที่สามด้วยวิธี ใช้ตัวประกอบ วิธีเลข คณิตและวิธีพีชคณิต	

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
ประวัติย่อและประโยชน์ของ วิชาเรขาคณิต หลักทั่วไปเบื้องต้น นิยาม ต่างๆ สิ่งให้เห็นจริงแล้ว (Axiom) และหลักที่ ยอมรับโดยไม่ต้อง พิสูจน์ (Postulates) ทฤษฎีบทว่าด้วยเส้นตรง ทั้ง แต่สองเส้นขึ้นไป นิยาม รูปสามเหลี่ยมและ เส้นมัธยฐาน ทฤษฎีบทว่าด้วยรูปสาม- เหลี่ยม สองรูปเท่ากัน ทุกประการ บทสร้าง เกี่ยวกับเส้นตรง มุม และ รูปสามเหลี่ยม การแบ่งครึ่งเส้นตรง แบ่งครึ่งมุม ฯลฯ การ สร้างสามเหลี่ยมต่างๆ นิยามของเส้นขนานทฤษฎี- บทว่าด้วยมุมที่เกิดจาก เส้นตัดเส้นขนาน	นิยามของรูปสี่เหลี่ยมต่างๆ ทฤษฎีบทว่าด้วยรูปสี่เหลี่ยม ด้านขนาน รวมทั้งรูป สี่เหลี่ยม ซึ่งมีด้าน ขนานกันทุกชนิด ทฤษฎีบทว่าด้วยเส้นขนาน หลายเส้น และส่วน ตัดของเส้นตัดเส้นขนาน บทสร้างรูปสี่เหลี่ยมต่างๆ ทฤษฎีบทว่าด้วยพื้นที่รูป สามเหลี่ยม และ สี่เหลี่ยม ทฤษฎีบทของ Pythagoras บทสร้างรูปสามเหลี่ยม และ สี่เหลี่ยม ให้มีพื้นที่เท่า กัน โลกัสของจุดในลักษณะต่างๆ และการหาโลกัสของจุด บทสร้างรูปสามเหลี่ยม เมื่อ กำหนดส่วนต่างๆ ให้	วงกลม นิยามส่วนต่างๆ ของวงกลมและลักษณะ ที่วงกลมสองวงสัมผัสกัน ทฤษฎีบทเกี่ยวกับวงกลม วงเดียว ว่าด้วยคอรัป อาร์ค เส้นสัมผัสวงและ มุมในวงกลม ทฤษฎีบทว่าด้วยวงกลมสอง วงเท่ากัน สัมผัสกัน บทสร้างเกี่ยวกับวงกลม ลาก เส้นสัมผัสวงกลม ส่วน ของวงกลมบรรจุมุมเท่า กับมุมที่กำหนดให้ ความสัมพันธ์ระหว่างรูป สามเหลี่ยมและวงกลม ล้อมรอบแนบในแนบ นอก ความสัมพันธ์ระหว่างรูป สี่เหลี่ยมและวงกลม การ สร้างวงกลม ล้อมรอบ สี่เหลี่ยม

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
การสร้างเส้นขนาน การ แบ่ง เส้น ตรง ออกเป็น ส่วน ๆ เท่า ๆ กัน ทฤษฎีบทว่าตัวตั้ง และ มุมในรูปสามเหลี่ยมเดียวกัน ทฤษฎีบทว่าตัวรูป สาม- เหลี่ยมสองรูป		ความสัมพันธ์ ระหว่างรูป หลายเหลี่ยม ด้านเท่า มุมเท่า และวงกลม แนบใน ล้อมรอบ

สรุปศึกษา

ความมุ่งหมาย

1. ให้รู้จักนำเอาความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปปฏิบัติให้เป็นสุขนิสัยในชีวิตประจำวัน
2. ส่งเสริมให้รู้จักหน้าที่รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของชุมชนด้วยการร่วมมือ ช่วยเหลือและป้องกัน

รายการสอน

หัวข้อที่จะต้องสอนและอบรมตลอด ๓ ปี

๑. อนามัยส่วนบุคคล

อนามัยเกี่ยวกับผิวหนัง เล็บ ผม เท้า ฟัน
อนามัยเกี่ยวกับตา หู จมูก คอ
ทรวงอก และผลทางสุขภาพ
โทษของการสูบบุหรี่และเสพสุรา

๒. การออกกำลังกายและการพักผ่อน

ความจำเป็นในการพักผ่อนประจำวัน
การนอนไม่เพียงพอ สาเหตุและโทษ
สันทนาการ

๓. อนามัยของครอบครัว

การตรวจร่างกายประจำปี
หลักปฏิบัติเกี่ยวกับความสะอาด และสุขาภิบาลภายในบ้าน
การฝึกสุขนิสัย

การแก้ไขข้อบกพร่องในค่านอนามัย การควบคุมป้องกันโรคติดต่อ
การให้บุคคลในครอบครัวรู้จักร่วมมือกับชุมชนและทางการ รักษา
อนามัย และป้องกันโรค

๔. อนามัยส่วนสาธารณะ

ความรับผิดชอบเกี่ยวกับน้ำดื่ม น้ำใช้ของสาธารณะ
อันตรายจากการแพร่ของโรค และการควบคุมป้องกัน
สุขาภิบาลเกี่ยวกับส้วม และสิ่งปฏิกูล

๕. สวัสดิศึกษา

การระมัดระวังในการใช้ยา
ความปลอดภัยภายในบ้าน และวิธีป้องกันภัย
อุบัติเหตุต่างๆ ภัยจากธรรมชาติ สัตว์ร้าย ไฟป่า วิธีหลีกเลี่ยง และ
การปฐมพยาบาล
ความปลอดภัยในการโดยสารยานพาหนะต่าง ๆ
ความปลอดภัยในท้องถนน หน้าที่ของคนขับรถ และคนเดินเท้า
ความปลอดภัยในแม่น้ำลำคลอง การว่ายน้ำเป็น และการช่วยคนตกน้ำ

๖. อนามัยทางจิต

ความเจริญเติบโตของบุคลิกลักษณะ
ความเปลี่ยนแปลงของอารมณ์
อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อจิตใจ
เหตุชักจูงที่ทำให้จิตผันแปร

หัวข้อที่จะต้องสอนแยกเป็นรายชั้นมีดังต่อไปนี้

ม.ศ. ๑	ม.ศ. ๒	ม.ศ. ๓
โภชนาการ ชนิดของอาหารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน คุณค่าและการสูญเสียคุณค่าของอาหารจำพวกโปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เกลือแร่ วิตามิน โรคเกิดจากการขาดอาหาร การจัดอาหารที่มีคุณค่าและเหมาะสมสำหรับครอบครัว อนามัยของระบบต่างๆ ในร่างกาย กล้ามเนื้อ โครงสร้าง การไหลเวียนของโลหิต การย่อยอาหาร การหายใจ การขับถ่าย ประสาท ต่อมน้ำนม และการสืบพันธุ์	โรคติดต่อ ชนิดต่างๆ ของเชื้อโรค และทางที่เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย ความต้านทานโรค และการสร้างอำนาจต้านทานให้แก่ร่างกาย พาหะของโรค ยุง แมลงวัน หมัดของหนู ฯลฯ และวิธีกำจัด การควบคุมโรคติดต่อ การทำลายเชื้อโรค สุชนนิสัย ที่ควรปฏิบัติ โรคต่างๆ ที่ควรทราบ โรคบิด อหิวาตกโรค ไข้รากสาด กาฬโรค ไข้ทรพิษ วัณโรค มาลาเรีย วัณโรคตา กามโรค	ยาเสพติด โทษของการติดยาเสพติด จำพวก ยาสูบ เหล้า ผื่น กัญชา ยานอนหลับ ฯลฯ ซึ่งเกี่ยวกับสุขภาพส่วนตัว และเศรษฐกิจในครอบครัว โทษของยาเสพติดในแง่ที่เกี่ยวกับอาชญากรรม โทษของยาเสพติดที่เกี่ยวกับระบบการหายใจ การย่อยอาหาร การไหลเวียนของโลหิต และประสาท โรคพิษสุราเรื้อรัง การป้องกันและแก้ไขการติดยาเสพติด การควบคุมยาเสพติด

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการวัดผลการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔

กฤษฎีกากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับ พระภิกษุและสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔ แล้ว จึงประกาศให้ใช้ระเบียบวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๔”

๒. ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยพระ ภิษุสามเณรสำนักเรียนบาลีสาธิตศึกษา ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เข้าสมทบสอบ ประโยคประถมศึกษาคอนปลาย และประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ พ.ศ. ๒๕๑๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๑๒ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการเข้าสมทบสอบประโยคมัธยมศึกษา ตอนต้น และระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้

๓. ประเภทการวัดผล ให้มีการวัดผลการศึกษา ๒ ประเภท คือ

ก. การวัดผลงานระหว่างปี

ข. การสอบปลายปี

๔. ผู้มีหน้าที่วัดผล

ก. การวัดผลงานระหว่างปี ให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน

ข. การสอบปลายปีให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ให้โรงเรียนเป็นผู้สอบ

๒. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ส่วนกลาง วิชาสามัญ ให้กรมวิสามัญศึกษาจัดการสอบ วิชาพระปริยัติธรรมนั้น ให้กรมการศาสนาแต่งตั้งกรรมการด้วยความเห็นชอบของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เข้าสมทบออกข้อสอบ และตรวจกระดาษคำตอบ

ส่วนภูมิภาค การออกข้อสอบวิชาสามัญทุกวิชา ให้จังหวัดใช้ข้อสอบกลางที่ใช้สอบโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคศึกษานั้น ๆ ส่วนวิชาพระปริยัติธรรม ให้กรมการศาสนาแต่งตั้งกรรมการด้วยความเห็นชอบของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เข้าสมทบออกข้อสอบ และตรวจกระดาษคำตอบ

ให้คณะกรรมการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งขึ้น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นผู้ดำเนินการสอบพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานี้ด้วย

ในการนี้ให้คณะกรรมการกำหนดสนามสอบเป็นพิเศษสำหรับพระภิกษุและสามเณรในจังหวัดนั้น ๆ

๕. การสอบปลายปีทุกชั้น ให้สอบในเวลา ๒๐ วัน ก่อนสิ้นปีการศึกษา

๖. พระภิกษุและสามเณร ที่จะเข้าสอบปลายปีได้นั้น ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของเวลาเปิดเรียนเต็มในรอบปีการศึกษานั้น แต่ถ้าพระภิกษุและสามเณรรูปใดมีเวลาเรียนน้อยกว่าที่ได้กำหนดไว้นี้ เพราะเหตุจำเป็นอย่างแท้จริง และถ้าผู้มีหน้าที่วัดผลตามข้อ ๔ ข. ได้ทำการสอบสวนแล้ว เห็นว่าพระภิกษุและสามเณรรูปนั้นมีสติปัญญาและความรู้ได้ระดับก็ให้ส่งอนุญาตเข้าสอบปลายปีได้

๗. การนับเวลาเรียน ให้ถือหลักดังนี้

ก. เวลาเรียนที่พระภิกษุสามเณรเรียนอยู่ในชั้นตั้งแต่ต้นปีการศึกษาจนถึงวันสุดท้ายของการเรียนก่อนวันสอบปลายปีของปีนั้น

ข. พระภิกษุสามเณรที่ย้ายโรงเรียนในระหว่างปีการศึกษา ให้นับเวลาเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียนเดิมมารวมกันได้

ค. พระภิกษุสามเณรที่ได้เลื่อนชั้นระหว่างปี ให้นับเวลาเรียนในชั้นเดิมในรอบปีการศึกษาเดียวกันมารวมกันได้

ง. พระภิกษุสามเณรที่ลาออกชั่วคราว แล้วกลับเข้ามาใหม่ในปีการศึกษาเดียวกัน ให้นับเวลาในชั้นนั้นรวมกันได้ทั้งสองตอน

๘. การแบ่งคะแนนมีดังนี้

ก. คะแนนระหว่างปี (คะแนนผลงานระหว่างปี)

ข. คะแนนปลายปี (คะแนนการสอบปลายปี)

๙. อัตราคะแนน

วิชา	คะแนนระหว่างปี	คะแนนปลายปี	คะแนนเต็ม
ภาษาบาลี			๒๒๐
อ่าน—พูด	๑๕	—	
เขียน	๑๐	๒๕	
ไวยากรณ์	๑๕	๗๐	
แต่ง—แปล	๑๕	๗๐	
ธรรมวินัย			๑๘๐
ภาคพุทธประวัติ	๑๕	๔๕	
ภาคธรรม	๑๕	๔๕	
ภาควินัย	๑๕	๔๕	
ศาสนปฏิบัติ			๑๐๐
สมาธิภาวนา	๒๕	—	
ธรรมสาธยาย	๒๕	—	
พิธีกรรม	๒๕	—	
ศาสนศิลป์	๒๕	—	

วิชา	คะแนนระหว่างปี	คะแนนปลายปี	คะแนนเต็ม
ภาษาไทย อ่านและพูด การใช้ภาษา (เรียงความ ย่อความ จดหมาย หลักภาษา) วรรณคดี (ความรู้เกี่ยวกับ หนังสือที่กำหนดให้)	๑๐ ๒๐ ๑๐	๑๐ ๘๐ ๓๐	๑๖๐
ภาษาอังกฤษ ฟัง พูด อ่าน ความเข้าใจ การใช้ภาษา	๑๐ ๑๐ ๑๐	๑๐ ๔๐ ๔๐	๑๒๐
สังคมศึกษา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและ ศีลธรรม	๑๐ ๑๐ ๒๐	๓๐ ๓๐ ๔๐	๑๔๐
วิทยาศาสตร์	๔๐	๑๐๐	๑๔๐
คณิตศาสตร์ เลขคณิต—พีชคณิต เรขาคณิต	๒๐ ๒๐	๑๐๐ ๖๐	๒๐๐

วิชา	คะแนนระหว่างปี	คะแนนปลายปี	คะแนนเต็ม
สุขศึกษา	๑๐	๓๐	๔๐
รวม	๔๐๐	๙๐๐	๑,๓๐๐

๑๐. การวัดผลงานระหว่างปี เฉพาะวิชาสามัญ ให้ถือตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑ สำหรับ วิชาพระปริยัติธรรมให้อนุโลม ตาม แนวการ ให้คะแนน ระหว่างปี ของวิชา สามัญใน ระเบียบดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละวิชา

๑๑. การตัดสินทุกชั้นให้ถือเกณฑ์คะแนนรวมทั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป นับเป็น สอบได้ แต่ทั้งนี้ต้องได้คะแนนรวมฝ่ายวิชาพระปริยัติธรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ด้วย

๑๒. เมื่อประกาศผลการวัดผลการศึกษาประจำปีแล้ว ให้เก็บหลักฐานการวัดผลไว้ ส่วนกระดาษคำตอบให้เก็บรักษาไว้มีกำหนด ๑ ปี

๑๓. แบบกรอกคะแนนวัดผลการศึกษาประจำปี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ให้จัดทำ ๑ ชุด เก็บไว้ที่โรงเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำหรับส่วนกลาง ให้จัดทำ ๒ ชุด เก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน ๑ ชุด ส่งเก็บรักษาไว้ที่กรมวิสามัญศึกษา ๑ ชุด สำหรับส่วนภูมิภาค ให้จัดทำ ๓ ชุด เก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน ๑ ชุด ส่งเก็บรักษาไว้ที่แผนกศึกษาธิการจังหวัด ๑ ชุด และที่กรมวิสามัญศึกษา ๑ ชุด

๑๔. พระภิกษุและสามเณร ที่สอบได้ตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๑ เมื่อขึ้นปีการศึกษาใหม่ให้เลื่อนชั้นไปเรียนในชั้นสูงกว่าเดิมได้ ๑ ชั้น

๑๕. พระภิกษุและสามเณรรูปใด ที่มีได้เข้าสอบปลายปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เพราะอาพาธ หรือลา โดยได้รับอนุญาต หากได้คะแนนระหว่าง

ปีรวมกันตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป โรงเรียนอาจจัดการสอบปลายปีให้เป็นพิเศษ ทั้งนี้ต้องให้เสร็จเรียบร้อยก่อนวันเปิดภาคต้นของปีการศึกษาต่อไป โดยปฏิบัติตามระเบียบนี้

๑๖. โดยปกติพระภิกษุและสามเณรควรจะเรียนได้ปีละหนึ่งชั้น แต่ในระหว่างภาคต้นแห่งปีการศึกษา ถ้าโรงเรียนเห็นว่าพระภิกษุสามเณรรูปใดมีพัฒนาการทางสติปัญญา ความรู้ที่เด่นได้ระดับ หรือใกล้เคียงกับพระภิกษุและสามเณรที่อยู่ในชั้นสูงกว่า ก็ให้โรงเรียนพิจารณาและเสนอหลักฐานการพิจารณา เพื่อขออนุญาตศึกษาธิการจังหวัดสำหรับส่วนภูมิภาค หรือกรมวิสามัญศึกษาสำหรับส่วนกลาง ให้พระภิกษุและสามเณรรูปนั้น เลื่อนไปเรียนในชั้นที่สูงกว่าเดิมได้อีกชั้นหนึ่ง ทั้งนี้ยกเว้นชั้นตัวประโยค

๑๗. ให้อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา และอธิบดีกรมการศาสนา เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

๑๘. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

วันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

(นายสุกิจ นิมมานเหมินท์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่: ตมวอพิมพ์และจำหน่ายสำนักพิมพ์ (โรงพิมพ์การศาสนา)
นายพจ ติพนันตร ผู้จัดการและบุกเบิกพิมพ์โฆษณา โทร. ๔๑๖๓๕๑